

organic încorporat. La Manea, acest suport există din plin. El vizualizează conținutul, cu o imaginație debordantă, *spiritul* vorbelor lui Mazilu, nu simpla lor încheiere în dialog. Spectacolul său are umor, este impregnat de un erotism exotic în limita exactă a decenței și rafinementului, are vervă și ritm, este impecabil articulat în componentele sale. „Stilul Mazilu“ sau „stilul Manea“ mi se par, până la urmă, niște formule goale; aici nu avem de-a face nici cu unul, nici cu celălalt: ci cu un stil de Teatru, scris cu majusculă.

■ PROȘTII SUB CLAR DE LUNĂ

TEATRUL MUNICIPAL
DIN PLOIEȘTI

Data premierei : 19 mai 1980.

Regia : CRISTIAN MUNTEANU.

Scenografia : VITTORIO HOLTIER.

Distribuția : CORNELIU REVENT

(Gogu) ; EUGENIA LAZA (Clemen-

tina) ; SILVIA NĂSTASE (Ortansa) ;

FUSEBIU ȘTEFĂNESCU (Emilian) ;

MANUELA MARINESCU-CODRAT

(Vasilca) ; LIANA DAN RIZA

(Mama Ortansei) ; DUMITRU PA-

LADE (Tatăl Ortansei) ; FABIAN

GAVRILUȚIU (Ospătarul, Trecă-

torul, Hamalul).

Piesa care l-a lansat pe Mazilu cu aproape două decenii în urmă (prin spectacolul — celebru în epocă — al Teatrului „Bulandra“) a avut nu numai meritul de a fi impus un nou și foarte original dramaturg, creator al unor personaje ciudate, greu de „prins“ într-o formulă, personaje neașteptate mai ales prin duplicitatea lor extremă, dar și pe acela de a fi acreditat un gen special de „a juca Mazilu“ (ilustrat strălucit de primii săi interpreți, în primul rând de Octavian Cotescu), bazat pe credința enormă, sfișietoare, cu care erau debitate cele mai mari banalități, sau cele mai absurde mărturisiri de ipocrizie. Foarte puține montări ulterioare — cu această piesă sau cu altele, ale aceluiași autor — vor mai izbuti să scape de obsesia acestui gen (cît despre Cotescu — acesta și l-a transformat, binemeritat, în stil personal).

Or, una dintre principalele caracteristici ale noii scenări ploieștene este tocmai dorința programatică și evidentă de a-l juca și „altfel“ pe Mazilu ; nu atât din dorința de a inova cu orice preț, cît de a găsi și pune în valoare textului mazilian încă o dimensiune, sporindu-i deci, și pe această cale, puterea de semnificație. Această altă dimensiune explorată a fost cea existențială, în latura ei tragică.

Desigur, condiția fundamentală a personajelor lui Mazilu nu putea fi modificată (ar fi fost o eroare). Ele rămîn tot niște pungăși, mai mult sau mai puțin „proști“, tot niște delapidatori, în egală măsură de bani și de sentimente. Peripețiile lor, privite din afară, sînt tot comice. Dar, pe lângă aceste date structurale, întîlnirea lor

Simpozion Mazilu

La Cluj-Napoca, în zilele de 12 și 13 iunie s-a desfășurat (în organizarea Asociației Scriitorilor din Cluj-Napoca, a revistei „Tribuna“ și a secției de critică a A.T.M.) un „simpozion Teodor Mazilu“. Au participat scriitori, critici literari și dramatici, regizori (cei mai mulți), semnatari ai unor montări cu piese de Mazilu, actori, scenografi.

De ce, acum și aici, un „simpozion Mazilu“ ? Au motivat explicit această opțiune în primul rând D. R. Popescu, conducătorul dezbaterilor, care a invocat tradiția (relativ recentă) a acestui oraș în

organizarea unor dezbateri pe teme de dramaturgie originală (aici s-a ținut primul Colocviu național de dramaturgie), și apoi Valentin Silvestru, argumentul său constituindu-l „ocazia“ care face ca la Cluj-Napoca să fie reprezentate, concomitent, trei piese de Teodor Mazilu (*O sârbătoare princiară* și *Mobilă și durere* la Teatrul Național, *Acești nebuni săfarnici* la Teatrul Maghiar de Stat).

Să adăugăm acestor în dreptăți explicații, un fapt cu o semnificație mai amplă, atât pentru autorul în cauză, cît și pentru întreaga noastră mișcare teatrală : asistăm, în această stagiune, la un adevărat „moment“ — sau, mai exact spus — „reviriment“ Mazilu.

Semnăul „revirimentului“ de care vorbeam mai sus a fost dat de spectacolul lui Nicolae Scarlat, de la Teatrul Tine-

O regie coerentă și consecventă...

ii implică și în dramă, îi împinge spre dezolare și suferință. Spectacolul de la Ploiești reușește să comunice cu claritate această senzație, tot mai manifestă spre finalul său, cînd culminează cu scena delirantă în care Gogu, personajul principal, își strigă disperat neputința de a avea remuscări.

Poate că se rîde mai puțin la această variantă decît la cea de altădată, de la „Bulandra”. Să nu uităm însă că și timpul care s-a scurs de atunci a mai diminuat din forța de impact a replicilor. Se rîde mai puțin, dar parcă sentimentul de detașare față de aceste existențe meschine și ridicole este mai accentuat decît atunci cînd rideam de ele în hohote. Ele nu stîrnesc nici un moment compasiunea, ci doar disprețul. Imaginea lor nu mai are tușa îngroșată a caricaturii, ci culoarea cenușie a fotografiei de serie, care nu are altă calitate decît realismul.

retului din Piatra Neamț, cu *Somnoroasa aventură*. Un spectacol de referință, care ne-a adus tuturor aminte cît de actuală și de modernă (în cel mai nobil înțeles al cuvîntului) este dramaturgia lui Teodor Mazilu. (Să notăm că, aproximativ în aceeași perioadă, la Naționalul din Iași, Cristian Hadji-Culea monta *Acești nebuni fățarnici*; ciudat, însă, spectacolul nu a avut nici un ecou.) În această stagiune se joacă *Proștii sub clar de lună* la Ploiești, Tîrgu Mureș și I.A.T.C.; *Cinci romane de amor* la Teatrul „Nottara”; *Frumose e în septembrie la Veneția*, la Teatrul Național; *Acești nebuni fățarnici* și *O sărbătoare princiară* la Cluj-Napoca; în fine, ultima sa piesă, *Mobilă și durere*, la Oradea, București („Bulandra”), Cluj-Napoca și Constanța. Un adevărat record, așa cum l-au mai înregistrat, în alte stagiuni, un Baranga, un

Spre acest mod de a-l citi pe Mazilu, actorii Teatrului Municipal din Ploiești au fost conduși de regizorul Cristian Munteanu. Regia sa este coerentă în intenții, și consecventă în transpunerea lor în scenă. Jocul celor mai buni dintre ei — Corneliu Revent (Gogu), Silvia Năstase (Ortansa), Eugenia Laza (Clementina) — are în el ceva patetic, o exaltare care exclude frivolitatea, mai apropiată de registrul tragic. În două roluri mai ingrate (cred că sînt singurele roluri „pozitive” din dramaturgia lui Mazilu), Eusebiu Ștefănescu (Emilian) și Manuela Marinescu-Codrat (Vasilica) încearcă să suplinească prin dezinvoltră lipsa de consistență și de veridicitate a acestor doi „justițieri”. Liana Dan Riza și Dumitru Palade (părinții Ortansei) apelează la pitoresc, uneori prea mult. Foarte multe personaje fără nume și cu apariții fulgurante interpretează corect Fabian Gavriluțiu, fapt care-l permite să și obțină aplauze cu una dintre cele mai apăsător exploatare replici din piesă: „Durerea îi aparține clientului, noi nu avem decît băutură”. Într-adevăr, în spectacolul ploieștean, durerea aparține clienților.

Dinu KIVU

P.S. *Un regret în legătură cu decorul lui Vittorio Holtier (foarte frumos în sine): el conține un plan doi care ar fi trebuit să sugereze o uriașă ladă de gunoi, imagine-cheie pentru ceea ce înseamnă cealaltă față, cea adevărată, a acestei lumi alcătuite din falsuri. Dar — nefiind niciodată folosită în acest sens de către mizanscenă și fiind luminată mai degrabă în „clar de lună” decît în vreo nuanță a sordidului — sugestia se pierde, rămasă undeva, printre intenții...*

Everac, un D. R. Popescu, un Băieșu. Toate acestea, spuse pentru a justifica, din nou, oportunitatea „seminarului” (cum îl denumea Valentin Silvestru), pe care oamenii noștri de teatru i l-au consacrat lui Teodor Mazilu, la Cluj-Napoca.

Intervențiile, foarte numeroase, „îngheșuite” în doar o jumătate de zi de colegiale dispute (cealaltă zi fiind consacrată vizionării spectacolelor clujene), au stat — după impresia mea — sub semnul a două observații, cu caracter aproape axiomatic. Prima ar fi cea a marilor disponibilități creatoare pe care le oferă teatrul lui Mazilu regizorilor și actorilor, părere la care au subscris majoritatea vorbitorilor. A doua ar fi dificultatea teoretizării unui „specific” sau „stil” aparte al pieselor sale, cu toate că existența unui asemenea „stil” era intuită și de regizorii, și de criticii care au intervenit în discuție.